

Pihtiputaan kunnan ilmoitus valtiovarainministeriölle kuntarakenneuudistukseen liittyvästä selvitysalueesta ja poikkeamisen hakeminen selvitysperusteiden osoittamaan selvitysalueeseen

864/001/2012

Kunnanhallitus 04.11.2013 § 244

Kuntarakennelaki on astunut voimaan 1.7.2013. Kuntien selvitysvelvollisuus on alkanut heti lain voimaan tultua. Selvitysten ja yhdistymisesitysten määräaika päättyy kuusi kuukautta sen jälkeen, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki (sote- järjestämislaki) on hyväksytty eduskunnassa. Määräaikaa koskevan säännöksen voimaantulosta säädetään vielä erikseen, kun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lain eteneminen on tiedossa tarkemmin. Sote-järjestämislaki on tarkoitus tuoda eduskunnan käsiteltäväksi keväällä 2014.

Kuntien selvitysvelvollisuus

Kunnan tulee selvittää yhdessä muiden kuntien kanssa kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttävän uuden kunnan muodostamista, jos yksikin laissa säädetyistä selvitysperusteista osoittaa selvityksen tarvetta. Selvitysperusteet ovat palveluperuste, työpaikkaomavaraisuus-, työssäkäynti ja yhdyskuntarakenneperuste sekä talousperuste. Metropolialueella sovelletaan työpaikkaomavaraisuus-, työssäkäynti- ja yhdyskuntaperusteiden sijasta omaa metropoliperustettaan. Vaikka kunta ei täyttäisi mitään edellä mainituista perusteista, sen tulee osallistua yhdistymiselvitykseen, jollei muuten ole saavutettavissa selvitysperusteet täyttävää toiminnallista kokonaisuutta.

Jos yhdistymiselvitysten ulkopuolelle on jäämässä kunta, joka muodostaisi toiminnallisen kokonaisuuden siihen rajoittuvan kunnan kanssa, on näiden kuntien selvittävä yhdessä kuntien yhdistymistä tai ensiksi mainittu kunta on otettava mukaan selvitykseen, johon jälkimmäinen kunta osallistuu. Säännöksen tarkoituksena on ehkäistä sitä, että selvityksistä jäisi ulkopuolelle kuntia, joita muut kunnat eivät halua mukaan esimerkiksi kunnan heikon taloudellisen tilanteen vuoksi.

Kunnat voivat toteuttaa kuntarakennelaissa edellytetyn yhdistymiselvityksen itsenäisesti tai esimerkiksi konsultin avustamana. Selvitysvelvoitteen voi täyttää myös osallistumalla valtiovarainministeriön asettamaan erityiseen kuntajakoselvitykseen.

Selvitysperuste alle 20 000 asukkaan kunnassa

Kuntarakennelain 4 c §:n mukaan alle 20 000 asukkaan kunnan on selvittävä kuntien yhdistymistä palveluperusteella. Alle 20 000 asukkaan kunnan on yhdessä muiden kuntien kanssa selvittävä yhdistymistä alueella, jossa on 1) palveluiden järjestämisen, rahoittamisen ja kehittämisen kannalta riittävä väestöpohja sekä kyky riittävään omaan palvelutuotantoon; 2) erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen kannalta vähintään noin 20 000 asukasta; sekä 3) perusopetuksen laadukkaan ja yhdenvertaisen järjestä-

misen kannalta alle yksivuotiaiden ikäluokan koko vähintään noin 50.

Jos kunta katsoo tarkoituksenmukaiseksi tehdä selvityksen muulla kuin selvityksiperusteiden osoittamalla alueella, sen tulee hakea valtiovarainministeriöltä poikkeusta selvitysalueesta.

Selvityksen sisältö

Yhdistymisselvityksen tulee sisältää kuntarakennelakiesityksen mukaisesti seuraavat asiat:

1. suunnitelman hallinnon ja palvelujen järjestämisestä ja palvelujen tuottamisesta selvitysalueella
2. selvityksen yhdistymisen vaikutuksista kuntien yhteistoimintaan
3. selvityksen taloudellisesta tilanteesta
4. arvion asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien ja lähidemokratian toteutumisesta
5. yksityiskohtaisen arvion kuntien yhdistymisen eduista ja haitoista
6. kaksikielistä kuntaa koskevassa selvityksessä arvioidaan kielellisten oikeuksien toteutumisesta
7. arvion kuntien yhdistymisen suhteesta metropolihallinnon tarpeeseen, erityisesti yhdyskuntarakenteen eheyttämisen, joukkoliikenteen ja sosiaalisen asuntotuotannon näkökulmasta.

Selvitysavustus

Valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta avustusta kuntien yhdistymisselvityksistä aiheutuviin kustannuksiin. Avustusta voidaan myöntää kuntarakennelain mukaisten selvityksiperusteiden osoittamalla selvitysalueella, tai ministeriön päätöksen perusteella niistä poikkeavalla alueella toteutettavan yhdistymisselvityksen kustannuksiin. Avustusta myönnetään yhdistymiseen liittyvästä selvityksestä aiheutuviin erilliskustannuksiin, kuten selvitystehtävää varten osoitetun henkilön palkkakustannuksiin tai ulkopuolisen konsultin suorittamaan selvitystyöhön. Kuntien viranhaltijavalmisteluun avustusta voidaan myöntää siltä osin, kuin pystytään osoittamaan valmistelun koskevan yhdistymisselvitystä. Myös muihin selvittämistä aiheutuviin kustannuksiin kuten tiedottamiseen, tilastomateriaalin hankintaan, painatuskustannuksiin tai kyselytutkimusten teettämiseen voidaan myöntää avustusta. Avustusta ei myönnetä kokoontumisesta aiheutuviin kustannuksiin tai luottamushenkilötyön puitteissa tapahtuvaan toimintaan.

Avustuksen määrä voi olla korkeintaan 70 % selvityksen hyväksyttävistä arvonlisäverottomista kustannuksista, kuitenkin enintään 50 000 euroa selvitystä kohden. Avustuksen määrässä otetaan huomioon selvitysalueen ja selvityksen laajuus.

Kunnat voivat hakea avustusta joko etukäteen arvioituihin kokonaiskustannuksiin perustuen tai selvityksen jälkeen toteutuneiden kustannusten perusteella. Vuoden 2013 avustusten hakuaika päättyy 30.11.2013. Kunnat voivat hakea avustusta vaihtoehtoisesti vuonna 2014. Tällä hakukierroksella on

mahdollista hakea avustusta takautuvasti myös aiemmin valmistuneeseen selvitykseen. Yhteen selvitykseen avustusta voidaan myöntää vain kerran.

Oheismateriaali

- Kuntaliiton yleiskirje Kuntarakennelaista 30.9.2013
- Valtiovarainministeriön kirje 2.9.2013/ Kuntarakennelaki voimaan 1.7.2013 - kuntien selvitysvelvollisuus on alkanut
- Valtiovarainministeriön kirje 20.9.2013/ Kuntarakennelain mukaisen selvitysavustuksen hakeminen

Selvitysalue

Valtiovarainministeriö on kirjeellään 11.10.2013 ilmoittanut seuraavaa:

"Kuntarakennelain (1698/2009) 4 b §:n mukaan kunnan tulee yhdessä muiden kuntien kanssa selvittää kuntien yhdistymistä kuntarakennelaissa säädettyjen selvityspenusteiden mukaisesti. Selvitysalueen tulee täyttää myös lain 4 §:ssä säädettyt kuntajaon muuttamisen edellytykset. Kuntarakennelain 4 h §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa ministeriölle viimeistään 30 päivänä marraskuuta 2013, minkä kunnan tai kuntien kanssa se selvittää lain 4 b §:n mukaisesti kuntien yhdistymistä.

Kunnan tulee valtiovarainministeriön asetuksen (694/2013) mukaan toimittaa selvitysalueita koskevat tiedot valtiovarainministeriölle sähköisesti ministeriön laatimalla lomakkeella. Kunnan tulee ilmoittaa selvitysalueita koskevat tiedot vastaamalla tähän webropol-kyselyyn. Kyselyyn annettu webropol-vastaus on selvitysalueita koskeva kunnan ilmoitus. Kunnan vastauksen tulee perustua valtuuston päätökseen.

Kunnan tulee ilmoittaa selvitysalueestaan kuntarakennelain 4 h §:n mukaan 30.11.2013 mennessä. Koska määräpäivä on lauantai, saa ilmoituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen, eli viimeistään maanantaina 2.12.2013 klo 16.15 mennessä.

Kuntien ilmoituksia selvitysalueista hyödynnetään hallituksen arvioidessa kuntauudistuksen etenemistä vuoden 2013 lopussa. Lisäksi valtiovarainministeriö arvioi tietojen perusteella sitä, myönnetäänkö selvityspenusteiden osoittamista selvitysalueista poikkeuksia ja asetetaanko selvitysalueille erityisiä kuntajakoselvityksiä."

Oheismateriaali

- Pihtiputaan kunnan ilmoitus selvitysalueesta
- kuntarakennelain 4 §:n kohdat, joihin kyselyssä viitataan

Selvitysalueesta poikkeaminen

Valtiovarainministeriö on kirjeellään 23.10.2013 ilmoittanut kunnille poikkeamisen hakemisesta kuntarakennelain mukaisten selvityspenusteiden osoittamasta selvitysalueesta.

Jos kunta katsoo tarkoituksenmukaiseksi tehdä selvityksen muulla kuin

kuntarakennelain mukaisten selvityspenusteiden osoittamalla alueella, sen tulee hakea valtiovarainministeriöltä poikkeusta selvitysalueesta. Poikkeamismahdollisuuden tarkoituksena on ottaa huomioon Suomen alueiden erilaisuus selvityspenusteita sovellettaessa. Selvitysalueesta poikkeaminen merkitsee lain 4 b §:ssä säädetyn selvitysvollisuuden täyttävän selvityksen tekemistä selvityspenusteista poikkeavalla alueella. Itse selvitysvollisuudesta ei voida poiketa.

Selvitysalueesta poikkeamisen perusteena voi olla 1) kuntajaon kehittämisen tavoitteet ja kuntajaon muuttamisen edellytykset täyttävän vaihtoehdoisen toiminnallisen kokonaisuuden muodostuminen, 2) se, ettei toiminnallisen kokonaisuuden muodostaminen ei ole mahdollista erityisen harvan asutuksen vuoksi, 3) suomen- tai ruotsinkielisten asukkaiden kielellisten oikeuksien turvaaminen tai 4) saamelaisten kieltä ja kulttuuria koskevien oikeuksien turvaaminen.

Erityisen harvalla asutuksella tarkoitetaan kuntaa, jonka kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta annetun lain 8 §:ssä tarkoitettu syrjäisyysluku on 1,00 tai sitä suurempi. Selvityspenusteiden osoittamasta selvitysalueesta poikkeamisen edellytyksenä on, että selvitysalueella on riittävät edellytykset vastata lakisääteisten palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Lisäksi poikkeamisen edellytyksiä arvioidaan vaihtoehdoisen toiminnallisen kokonaisuuden muodostumisen ja erityisen harvan asutuksen osalta myös alueen edun näkökulmasta. Siten selvitysalueesta ei voida poiketa, jos kuntien yhdistymistä koskevalle selvitykselle olisi kunnassa vahva tarve palvelujen järjestämisen näkökulmasta tai poikkeaminen estäisi muita kuntia muodostamasta toiminnallisen kokonaisuuden.

Kinnulan ja Pihtiputaan kunnat sekä Viitasaaren kaupunki ovat allekirjoittaneet yhteisen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueen vahvistamispyynnön poikkeamisperustein, jossa kunnat toteavat, että ovat vedonneet jo 15.8.2011 poikkeusperusteisiin puitelain edellyttämän vähintään noin 20 000 asukkaan väestöpohjan täyttämistä, koska eivät täytä puitelain velvoitteita. Kirjeen yhteenveto-osuudessa todetaan seuraavaa :

"Kuntiemme yhteistyöllä on pitkät ja toimivat perinteet, joita emme halua lähteä rikkomaan. Jo perustuslain § 122 toteaa, että on pyrittävä yhteensopiin aluejaotuksiin. Lähtökohtana alueemme kehittämälle on ollut muun muassa kuntien hyvinvoinnin edistäminen demokraattisesti ja tasapuolisesti asiakaslähtöisellä tavalla sekä palvelutuotannon tehostaminen kestävän ja tasapainoisen talouden varmistamiseksi.

Kunnat edelleen vetoavat yhtenä poikkeusperusteena etäisyyksiin, koska kuntataajamien keskimääräinen etäisyys ylittää 50 kilometriä ja koska yhteistoiminta-alueen kuntakeskuksista on maakuntakeskukseen Jyväskylän kaupunkiin 100-170 kilometriä. Alueemme kunnat ovat näin ollen luontainen työssäkäynti- ja asiointialue asukkaille.

Kuntarakennelain tavoitteenahan on, että kunta muodostuu työssäkäyntialue-

eesta tai muusta toiminnallisesta kokonaisuudesta, jolle on taloudelliset ja henkilöstövoimavaroihin perustuvat edellytykset vastata kunnan asukkaiden palvelujen järjestämisestä ja rahoituksesta sekä riittävästä omasta palvelutuotannosta. Kuntarakennelaki mahdollistaa poikkeamisen pitkien etäisyyksien vuoksi, sama pitäisi olla mahdollinen myös sote- uudistuksessa."

Oheismateriaali:

- Pihtiputaan kunnan hakemus kuntarakennelain mukaisten selvityssperusteiden osoittamasta selvitysalueesta poikkeamisesta (toimitetaan myöhemmin)
- Valtiovarainministeriön kirje 23.10.2013/ Kuntarakennelain mukaisten selvityssperusteiden osoittamasta selvitysalueesta poikkeamisen hakeminen
- Kinnulan ja Pihtiputaan kuntien sekä Viitasaaren kaupungin 7.10.2013 allekirjoittama yhteistoiminta-alueen vahvistamispyyntö poikkeamisperusteiden

Lisätiedot: Kunnanjohtaja Ari Kinnunen, puh. 044 -459 6806 ja kunnansihteeri Mauri Jouppi, puh. (014) 459 6805 ja 044 459 6805

Ehdotus

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallituksen ehdotus kunnanvaltuustolle:

Kunnanvaltuusto päättää

1. ilmoittaa kuntarakenneuudistukseen liittyväksi selvitysalueeksi Kinnulan ja Pihtiputaan kunnat sekä Viitasaaren kaupungin kuntien yhteisen päätöksen mukaisesti
2. hakea poikkeamista palvelujen edellyttämää väestöpohjaa koskevan selvityssperusteen osoittamasta alueesta, sillä toiminnallisen kokonaisuuden muodostaminen ei erityisen harvan asutuksen vuoksi muutoin ole mahdollista
3. antaa valtiovarainministeriölle oheisen liitteen mukaisen ilmoituksen kuntarakenneuudistukseen liittyvästä selvitysalueesta sekä toimittaa ministeriölle oheisen poikkeamishakemuksen kuntarakennelain mukaisten selvityssperusteiden osoittamasta selvitysalueesta

Kunnanhallitus päättää edelleen valtuuttaa Wiitaunionin työvaliokunnan valmistelemaan yhdistymisselvityksen käynnistämistä ja selvitysavustuksen hakemista.

Käsittely:

Täydennetty ehdotus kunnanjohtaja:

Ehdotuksen kohdan 1. viidenneksi sanaksi lisätään "ensisijaisesti"

Ehdotuksen kohdan 2. loppuun lisätään seuraavaa:

Kinnulan ja Pihtiputaan kunnat sekä Viitasaaren kaupunki ovat valmiita ottamaan selvitysalueeseen mukaan myös Kivijärven ja Kannonkosken kunnat, mikäli nämä kunnat päättävät liittyä yhteiseen selvitysalueeseen toiminnallisen kokonaisuuden muodostamiseksi ja alueen elinvoiman turvaamiseksi.

Päätös

Muutetun ehdotuksen mukaisena hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto / valmistelua

Toimenpiteet

Kunnanvaltuuston esityslistalle 11.11.2013

Kunnanvaltuusto § 107

Oheismateriaali

- Kuntaliiton yleiskirje Kuntarakennelaista 30.9.2013
- Valtiovarainministeriön kirje 2.9.2013/ Kuntarakennelaki voimaan 1.7.2013 - kuntien selvitysvelvollisuus on alkanut
- Valtiovarainministeriön kirje 20.9.2013/ Kuntarakennelain mukaisen selvitysavustuksen hakeminen
- Pihtiputaan kunnan ilmoitus selvitysalueesta
- kuntarakennelain 4 §:n kohdat, joihin kyselyssä viitataan
- Pihtiputaan kunnan hakemus kuntarakennelain mukaisten selvityspeniteiden osoittamasta selvitysalueesta poikkeamisesta
- Valtiovarainministeriön kirje 23.10.2013/ Kuntarakennelain mukaisten selvityspeniteiden osoittamasta selvitysalueesta poikkeamisen hakeminen
- Kinnulan ja Pihtiputaan kuntien sekä Viitasaaren kaupungin 7.10.2013 allekirjoittama yhteistoiminta-alueen vahvistamispyyntö poikkeamispenitein

Ehdotus

Kunnanhallituksen ehdotus valtuustolle:

Kunnanvaltuusto päättää

1. ilmoittaa kuntarakenneuudistukseen liittyväksi selvitysalueeksi ensisijaisesti Kinnulan ja Pihtiputaan kunnat sekä Viitasaaren kaupungin kuntien yhteisen päätöksen mukaisesti

2. hakea poikkeamista palvelujen edellyttämää väestöpohjaa koskevan selvityspeniteen osoittamasta alueesta, sillä toiminnallisen kokonaisuuden muodostaminen ei erityisen harvan asutuksen vuoksi muutoin ole mahdollista. Kinnulan ja Pihtiputaan kunnat sekä Viitasaaren kaupunki ovat valmiita ottamaan selvitysalueeseen mukaan myös Kivijärven ja Kannonkosken kunnat, mikäli nämä kunnat päättävät liittyä yhteiseen selvitysalueeseen toiminnallisen kokonaisuuden muodostamiseksi ja alueen elinvoiman turvaamiseksi

3. antaa valtiovarainministeriölle oheisen liitteen mukaisen ilmoituksen kuntarakenneuudistukseen liittyvästä selvitysalueesta sekä toimittaa ministeriölle oheisen poikkeamishakemuksen kuntarakennelain mukaisten selvityserusteiden osoittamasta selvitysalueesta

Päätös

Hyväksyttiin.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto / valmistelua

Toimenpiteet

Ote: Valtiovarainministeriö (liitteinen)

Asianmukaisesti allekirjoitetusta, tarkastetusta ja 15.11.2013 yleisesti nähtävänä pidetystä pöytäkirjasta otteen oikeaksi todistaa
Pihtiputaalla 15.11.2013

Kanslisti Teija Kananen

PIHTIPUTAAN KUNTA

Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto

§ 244

§ 107

OTE PÖYTÄKIRJASTA

04.11.2013

11.11.2013

8(8)

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 91 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

18.11.2013

Hakemus kuntarakennelain mukaisten selvityserusteiden osoittamasta selvitysalueesta poikkeamisesta

<p>Poikkeamista hakeva kunta/kunnat</p>	<p>Ensisijaisesti Kinnulan ja Pihtiputaan kunnat sekä Viitasaaren kaupunki</p>
<p>Millä selvityserusteista poikkeavalla alueella selvitys aiotaan tehdä ja mikä on tämän alueen väestöpohja?</p>	<p>Kunnat hakevat poikkeusta palvelujen edellyttämää väestöpohjaa koskevan selvityserusteen osoittamasta alueesta ja selvitys aiotaan tehdä palveluserusteen osoittamasta selvitysalueesta poikkeavalla Kinnulan ja Pihtiputaan kuntien sekä Viitasaaren kaupungin alueella. Väestöpohja on yhteensä 13 162 asukasta.</p> <p>Nykyinen Kinnulan, Pihtiputaan ja Viitasaaren sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alue palvelee myös Kannonkosken ja Kivijärven itäisiä osia, jolloin väestöpohja on lähes 15 000. Lisäksi alueellamme on runsas kesämökkiasutus; tällä hetkellä lähes 4 000 kesämökkiä.</p> <p>Kinnulan ja Pihtiputaan kunnat sekä Viitasaaren kaupunki ovat valmiita ottamaan selvitysalueeseen mukaan myös Kivijärven ja Kannonkosken kunnat, mikäli nämä kunnat päättävät liittyä yhteiseen selvitysalueeseen toiminnallisen kokonaisuuden muodostamiseksi ja alueen elinvoiman turvaamiseksi.</p>
<p>Onko esitetyllä selvitysalueella riittävät edellytykset vastata lakisääteisten palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta?</p> <p>(esim. taloudellinen tilanne, ikärakenteen muutoksen aiheuttama palvelutarpeiden kasvu, henkilöstön eläköityminen)</p>	<p>Käsityksemme mukaan esitetyllä selvitysalueella on riittävät edellytykset vastata lakisääteisten palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta.</p> <p>Kaikkien kuntien taloustilanne on haastava, mutta millään kunnalla ei ole taseessa alijäämää.</p> <p>Viitaunioni on perustettu nimenomaan vastaamaan ikärakenteen muutoksen aiheuttaman palvelutarpeen kasvun ja tiedossa olevan henkilöstön eläköitymisen vuoksi tehostamaan kuntien nykyistä toimintaa ja palvelutuotantoa.</p> <p>Kinnulan ja Pihtiputaan kunnat sekä Viitasaaren kaupunki ovat myös v. 2003 perustaneet Viitaseudun yhteisen elinkeinojen kehittämissyhtiön Witas Oy:n alueen elinvoiman turvaamiseksi. 20.12.2011 on myös Kivijärven kunta liittynyt kehittämissyhtiön osakkaaksi ostamalla Finnvera Oyj:n aiemmin omistamat kehittämissyhtiön osakkeet.</p>
<p>Mihin kuntarakennelain 4 g §:n mukaiseen poikkeuserusteeseen hakemus perustuu, ja mitkä ovat kunnan/kuntien perustelut selvitysalueesta poikkeamiselle?</p>	<p>Toiminnallisen kokonaisuuden muodostaminen ei erityisen harvan asutuksen vuoksi muutoin ole mahdollista.</p> <p>Kunnat vetoavat samalla etäisyyksiin, koska kuntataajamien keskimääräinen etäisyys ylittää 50 kilometriä ja koska yhteistoiminta-alueen kuntakeskuksista on maakuntakeskukseen Jyväskylän kaupunkiin 100-170 kilometriä. Alueemme kunnat ovat näin ollen luontainen työssäkäynti- ja asiointialue asukkaille.</p> <p>Kuntiemme yhteistyöllä on pitkät ja toimivat perinteet, joita emme halua lähteä rikkomaan.</p>

Ovatko selvitysalueen kunnat päättäneet poikkeamisen hakemisesta yhtenevällä tavalla?	x	Kyllä
		Ei
Muuta	Kinnulan ja Pihtiputaan kunnat sekä Viitasaaren kaupunki ovat valmiita ottamaan selvitysalueeseen mukaan myös Kivijärven ja Kannonkosken kunnat, mikäli nämä kunnat päättävät liittyä yhteiseen selvitysalueeseen toiminnallisen kokonaisuuden muodostamiseksi ja alueen elinvoiman turvaamiseksi.	
Hakijakunnan/-kuntien yhteyshenkilön asema ja yhteystiedot	 Kunnanjohtaja Ari Kinnunen puh. 044 459 6806, ari.kinnunen@pihtipudas.fi	

Hakemuksen liitteet: Kunnan/kuntien valtuustojen päätökset, joiden perusteella poikkeamista haetaan